

Biljana Borzan: Uređaje namjerno proizvode da se ne mogu popraviti

- Problem se ne odnosi samo na mobitele. Prije se lako moglo popraviti vrata hladnjaka, ležaj perilice za rublje ili obični mikser. Danas rezervnih dijelova uopće nema na tržištu ili su im cijene nerealno visoke da bi popravak bio isplativ- kaže Borzan

Foto: Davor Javorović/Pixsell Autor: Vecernji.hr

Hrvatska predstavnica u Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača Europskog parlamenta **Biljana Borzan** je prilikom rasprave o Paketu za kružnu ekonomiju na plenarnom zasjedanju u Bruxellesu predložila mjere za mogućnost popravka kvarljivih uređaja kako bi se ostvarile značajne uštede na ekonomskom i ekološkom planu, priopćeno je iz njezinog Ureda.

"Čim je krenula masovna proizvodnja žarulja, kartel okupljen oko General Electric je odlučio da će skratiti vrijeme trajanja žarulje s tri tisuće na oko tisuću sati. Kartel je imao propisane kazne za svakoga tko bi napravio kvalitetniju žarulju od dogovorene. Taj slučaj se smatra prvim dokazanim programiranim kvarenjem. Ni danas situacija nije puno bolja. Nizozemska agencija za zaštitu potrošača je dokazala da je čak 84 posto mobitela s androidom ne radi sa zadnjim softverom. Dokazano je i kako se mobiteli sve češće počinju sastavljati tako da ih lijepe, te ih je u slučaju popravka iznimno teško rastaviti bez da se dodatno oštete. Uz to, dizajn je postao potpuno iracionalan. Prije se baterija na mobitelu mogla zamijeniti za trideset sekundi, danas se ona ukopa duboko iza matične ploče, kako bi u slučaju jednostavnog kvara baterije, korisnik bio prisiljen kupiti novi uređaj, ili pak dodatno oštetiti stari", navode u priopćenju.

- Problem se ne odnosi samo na mobitele. Prije se lako moglo popraviti vrata hladnjaka, ležaj perilice za rublje ili obični mikser. Danas rezervnih dijelova uopće nema na tržištu ili su im cijene nerealno visoke da bi popravak bio isplativ- kaže Borzan. Dodaje i da "nacrti uređaja uopće nisu dostupni". Primjerice, kako objašnjava Borzan, "neki brandovi mobilnih telefona imaju jako malo modela, i popravak bi bio vrlo jednostavno organizirati da proizvođač želi ustupiti priručnike za popravak".

U priopćenju ističu da ni cijena proizvoda nije veliko jamstvo i dodaju da je spomenuta nizozemska agencija izračunala kako porast cijene perilice za rublje od 100 eura povećava njen rok uporabe za tek godinu dana.

- Kada razgovaramo s proizvođačima, oni se redovito pravdaju da potrošači žele **noviji model i dizajn**. Možda to vrijedi za novi model cipela, ali da se netko želi rješavati perilice za rublje samo zato jer je izašao novi model mi je uistinu teško povjerovati. Istraživanje Eurobarometra je potvrdilo da 77 posto građana preferira popravak od nove kupnje- ističe Borzan

Prema studiji Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača u kojem je Borzan, smanjenje takozvanog planiranog kvarenja i povećanje broja popravaka dovelo bi do ušteda za potrošače u iznosu 6 milijardi eura godišnje.

- Ono što ja tražim nisu velike izmjene. Potrebno je samo u postojećim direktivama dodati do kada rezervni dijelovi obavezno moraju biti dostupni na tržištu i naznačiti da njihova cijena u odnosu na cijenu cijelog proizvoda mora biti razumna. Prva prilika za to je revizija Direktive o jamstvima koja bi trebala početi kroz nekoliko mjeseci. Cijeli **pakat kružne ekonomije** je velika prilika za pozitivne ekološke, socijalne i ekonomske promjene - ocijenila je Borzan.